

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a preprint version which may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/144628>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-05 and may be subject to change.

1977

Slachtoffer van terrorisme

Arie Kranenburg (1931-1977)

Begin september 1977 wordt in Keulen de Duitse werkgeversvoorzitter Hanns-Martin Schleyer ontvoerd door de radicaal-linkse terreurbeweging Rote Armee Fraktion (RAF). De ontvoerders eisen de vrijlating van enkele RAF-gevangenen, waaronder Andreas Baader en Gudrun Ensslin. De Duitse autoriteiten starten een grootschalige opsporingsactie. Omdat de ontvoerders in de Bondsrepubliek in het nauw zitten, besluiten ze naar een 'safe house' in Den Haag te gaan.

Duitse RAF in Nederland

Het verblijf van de terroristen in Nederland blijft niet onopgemerkt. Bij het terugbrengen van een huurauto naar de garage in Den Haag wordt ontdekt dat de huurster een vals paspoort gebruikt. De eigenaar van de garage belt vervolgens de politie. Als de agenten de vrouw willen grijpen opent een onbekende man het vuur op hen, waardoor de twee kunnen ontkomen. Nader onderzoek wijst uit dat het om leden van de RAF gaat.

Na de schietpartij vluchten de ontvoerders halsoverkop naar Brussel, maar de autoriteiten zijn daar niet van op de hoogte. De Nederlandse politie blijft in opperste staat van paraatheid. Als enige tijd later een Duitse vrouw in Utrecht een auto huurt, blijkt dat ook haar papieren vals zijn. Omdat de huurperiode op 23 september afloopt, houdt de politie het verhuurbedrijf daarom vanaf 22 september in de gaten. Het Korps Utrecht besluit de klus zelf te klaren. Hulp van de semimilitaire Bijzondere Bijstandseenheid (BBE) vindt men niet nodig.

Een ervaren duo

Brigadier Arie Kranenburg is een ouwe rot in het vak, een politieagent in hart en nieren. In 1977 werkt hij al jaren in het Utrechtse korps. Zijn vriendengroep bestaat vrijwel alleen uit rechercheurs en ook zijn vrouw Joke leert hij kennen op een recherchefeest. Zij is 21 jaar jonger dan hij,

De lijkwagen met daarin het stoffelijk overschot van Kranenburg

Bron: Nationaal Archief, Anefo, K. Suyk

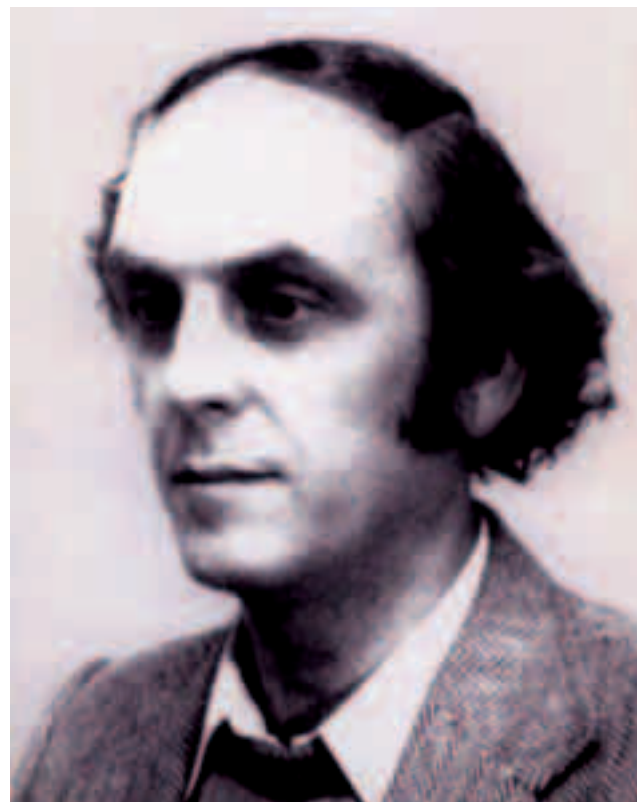
maar ze passen perfect bij elkaar. Samen hebben ze op dat moment een zoontje van 22 maanden. Joke is zwanger van hun tweede kind. Ze is over een maand uitgerekend.

Kranenburg en zijn collega Leen Pieterse hebben al veel operaties samen uitgevoerd en zijn goed op elkaar ingespeeld. Zij krijgen opdracht in de receptie van het verhuurbedrijf plaats te nemen om de terroristen te arresteren. Buiten staan tien collega's verdeckt opgesteld voor assistentie. Die middag belt Kranenburg zijn hoogzwangere vrouw om te zeggen dat hij iets later zal zijn. Ze vraagt niet waarom, want ze weet dat hij soms geheime missies uitvoert. Kranenburg zegt dat hij probeert tegen zessen thuis te zijn.

Gedood door Duitse kogels

Als Knut Detlef Folkerts inderdaad op 22 september bij de receptie van het autoverhuurbedrijf binnenloopt om de auto terug te brengen, hebben de agenten niet meteen door dat hij de man is die ze zoeken. De communicatie tussen de agenten buiten en binnen hapert door gebrekkige apparatuur. Pas na een tijdje ontdekken ze dat het Folkerts is, maar die heeft dan al argwaan gekregen. Hij vuurt twee schoten af op Leen Pieterse, die zwaar gewond raakt. Vervolgens schiet hij Kranenburg in zijn maag en bovenlichaam. Kranenburg slaagt er nog in om naar een nabijgelegen kroeg te strompelen. Maar zijn longen stromen vol bloed en hij overlijdt spoedig aan zijn verwondingen. Hij is 46 jaar oud.

Na een hevige schotenwisseling wordt Folkerts door de politie ingerekend. In november 1977 vindt in de Amsterdamse wijk Osdorp nog een hevig vuurgevecht plaats waarbij enkele agenten en terroristen gewond raken. Hanns-Martin Schleyer wordt op 18 oktober in Brussel vermoord.

Bron: Nationaal Archief, Collectie Spaarnestad, ANP

Levenslang, maar op vrije voeten

Kranenburgs hoogzwangere echtgenote Joke blijft alleen achter. Zij had die zomer al haar beide ouders begraven en staat er bij de opvoeding van haar kinderen nu alleen voor. Knut Folkerts wordt in Nederland veroordeeld voor de moord, maar wordt kort daarna uitgeleverd aan Duitsland, waar hij een levenslange straf uit moet zitten voor drie andere moorden.

Na achttien jaar komt hij weer op vrije voeten. Nederland stelt daarop dat Folkerts ook in Nederland zijn straf nog uit moet zitten, omdat hij een Nederlandse agent heeft vermoord. Het Duitse Hof bepaalt echter op 17 juni 2011 dat eigen onderdanen niet worden uitgeleverd. Zolang Folkerts in Duitsland blijft, is hij op vrije voeten.

Gaard Kets